

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประกอบด้วย การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) การประชุมกลุ่มย่อย (Focus group) และการสัมภาษณ์ฟังความคิดเห็น

3.1 การวิจัยเอกสาร (Documentary research)

ศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ งานวิจัย ตำรา วารสาร บทความที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อมูลจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเอกสารจะปรากฏอยู่ในรายงานวิจัยในบทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยจะนำผลที่ได้มาเป็นข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการประชุมกลุ่มย่อย ในประเด็นต่อไปนี้

- ทฤษฎีองค์การอาชญากรรม
- แนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับอาชญากรรมลักษณะพิเศษ
- การสืบสวนพิเศษตามอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000
- แนวคิดการจัดตั้งหน่วยงานกรมสอบสวนคดีพิเศษและภารกิจของหน่วยงาน
- หลักการและสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547
- มาตรการพิเศษตามอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000
- การบังคับใช้มาตรการพิเศษพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547

3.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการบังคับใช้มาตรการพิเศษพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและนักวิชาการจำนวน 10 คน ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ในการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยพิจารณาถึงการได้ข้อมูลที่ครอบคลุมในประเด็นสำคัญ มีกลุ่มประชากรดังนี้

- 1) ผู้แทนกรมสอบสวนคดีพิเศษ จำนวน 3 คน
- 2) ผู้แทนสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
- 3) ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- 4) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
- 5) นักวิชาการด้านกฎหมายอาญา
- 6) นักวิชาการด้านกฎหมายอาญาระหว่างประเทศ
- 7) นักวิชาการด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญา
- 8) พนักงานสอบสวนคดีพิเศษ

ประเด็นสัมภาษณ์

- 1) ประสิทธิภาพในการบังคับใช้มาตรการพิเศษพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547
- 2) ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้มาตรการพิเศษพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547
- 3) การกำหนดมาตรการพิเศษที่มีความจำเป็นและยังไม่มีการบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547
- 4) ปัญหาและอุปสรรคการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐและความร่วมมือของหน่วยงานรัฐ
- 5) ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ...

3.3 การประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)

ผู้วิจัยได้การจัดประชุมกลุ่มย่อยเพื่อร่วมกันให้ความเห็นตามประเด็นดังกล่าวและร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค ข้อจำกัดที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการบังคับใช้มาตรการพิเศษ ตลอดจนแนวทางและมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหา เมื่อวันศุกร์ที่ 29 พฤศจิกายน 2562 เวลา 08:30 - 14:00 น. ณ ห้องไอวี 2 ชั้น 2 โรงแรม ทีเค พาเลซ แอนด์ คอนเวนชัน ถนนแจ้งวัฒนะ มีผู้เข้าร่วมประชุมมาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ที่มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) ในการบังคับใช้มาตรการพิเศษ ได้แก่ กรมสอบสวนคดีพิเศษ สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานคดีค้ามนุษย์ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานต่างประเทศ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี กองบังคับการปราบปรามการค้ามนุษย์ กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงมนุษย์ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ นักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิ

ประเด็นการประชุมกลุ่มย่อย

- 1) ประสิทธิภาพในการบังคับใช้มาตรการพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547
- 2) ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้มาตรการพิเศษพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547
- 3) การกำหนดมาตรการพิเศษที่มีความจำเป็นและยังไม่มีการบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547
- 4) ปัญหาและอุปสรรคการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐและความร่วมมือของหน่วยงานรัฐ
- 5) ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ...

3.4 การจัดสัมมนารับฟังความคิดเห็น

หลังจากที่ได้จัดทำร่างรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์และข้อเสนอแนะร่างแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะดำเนินการจัดสัมมนาเพื่อนำเสนอรายงานและร่างแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ในวันพฤหัสบดีที่ 9 กรกฎาคม 2563 เวลา 09.30 – 12.00 น. ณ ห้อง 148 ชั้น 1 อาคารสัมมนา 2 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อรับฟังความคิดเห็นและร่วมแลกเปลี่ยนและรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายและแนวทางการบังคับใช้มาตรการพิเศษกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษ มีผู้เข้าร่วมประชุมมาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ที่มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) 4 ส่วนคือ

1) หน่วยงานบังคับใช้มาตรการพิเศษ ได้แก่ กรมสอบสวนคดีพิเศษ กรมการปกครอง ศาลอาญา

2) หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานคดีพิเศษ สำนักงานคดีอาญา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

3) หน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายกับความผิดที่เป็นคดีพิเศษตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง สำนักงานแข่งขันทางการค้า สำนักงาน ก.ล.ต. ธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงการคลัง สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค กรมทรัพย์สินทางปัญญา กรมพัฒนาธุรกิจการค้า สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กรมส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม กรมสรรพากร กรมศุลกากร กรมสรรพสามิต องค์การสุรา การยาสูบแห่งประเทศไทย กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

4) นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิและประชาชนที่สนใจ

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย ผู้วิจัยจะทำการสังเคราะห์และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยวิเคราะห์จากเนื้อหาที่ได้จากการวิจัยเอกสาร และวิเคราะห์จากข้อมูล ความเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก การประชุมกลุ่มย่อย รวมทั้งจากการสัมมนารับฟังความเห็น เพื่อนำมาเป็นแนวทางการจัดทำร่างแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้ร่างกฎหมายดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการตรากฎหมายกำหนดมาตรการพิเศษและมาตรการอื่นที่จำเป็นต่อการแก้ไขปัญหาการดำเนินคดีพิเศษต่อไป

